

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

MUSIC THERAPY AND INCLUSION

(МИСТЕЦТВО І ЗДОРОВ'Я)

Спеціальність		025 Музичне мистецтво / В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		02 Культура і мистецтво / В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Бакалавр, магістр, доктор філософії, доктор мистецтва
Освітні програми		Оркестрова майстерність (Б) Сольне інструментальне та вокальне виконавство (Б) Хорове та оперно-симфонічне диригування (Б) Музикознавство та композиція (Б) Сценічне мистецтво (М) Музичне мистецтво (М) Музичне мистецтво (ДФ) Доктор мистецтва (ДМ)
Курс		2 Б / 3 Б / 4 Б / 1М / 1ДФ / 1ДМ / 2М / 2ДФ / 2ДМ
Семестр		3 / 5 / 7 1 / 3
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		120 годин / 4 кредити ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Вибіркова
Мова викладання		Англійська, українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я, по батькові	Ніколаєвська Юлія Вікторівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Доктор мистецтвознавства, професор
	Посада	Професор кафедри інтерпретології та аналізу музики
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/performing-musicology/interpretation-and-analysis-of-music/Nikolayevska.pdf yuliia.nikolaievska@num.kh.ua
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я, по батькові	Запрошений професор Найджел Осборн (Шотландія) / Nigel Osborne
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	MBE BA BMus (Oxon) DLitt DHumLitt honPhD FRCM FEIS FRSE
	Профіль викладача, e-mail	https://en.wikipedia.org/wiki/Nigel_Osborne nosborne@exseed.ed.ac.uk

Анотація	Дисципліна присвячена розумінню того, як мистецтво може допомагати у ситуаціях, пов'язаних з різного роду травмами і в цілому – впливати на здоров'я. Інформація, що мистецтво може змінити людське тіло та розум, є відомою, а з появою нових технологій fMRI, EEG, ECG тощо з'явилась змога довести це. Дисципліну розроблено для того, щоб навчити студентів використовувати творче мистецтво, зокрема музику, як втручання для вирішення проблем психічного здоров'я, загального благополуччя та соціальних проблем (зокрема – пов'язаних із конфліктними ситуаціями). Вона частково продовжує курси «Мистецтво у суспільстві», «Музична терапія та інклюзія», але буде корисна і як окрема для нових слухачів курсу. Унікальність курсу 2026 року – він буде про музику, здоров'я та благополуччя, при цьому кожна лекція має назву роману або художньої книги, що відображає тему (на ці романи буде посилення під час лекцій). Для тих, кого може зацікавити теорія, але не практика, курс також розроблений, щоб забезпечити наукову основу для розуміння взаємозв'язку між мистецтвом, розумом і тілом. Дисципліна спиратиметься на значну наукову літературу, яка надасть докази того, що творче втручання може ефективно вирішити ці проблеми та сприяти психічному здоров'ю, добробуту та стійкості. Важлива інформація – дисципліна частково викладається англійською мовою з перекладом на презентації. Презентація: Ніколаєвська-Мистецтво і здоров'я.ppt - Google Презентації
Мета дисципліни	Запропонувати розуміння основ таких галузей, як: музика, творчість, мистецтво та психотерапія, музика, мистецтво та психіатрія, музика, творчість, мистецтво та травматична допомога, біо-психосоціальна модель інформованої роботи з травмою через музику та творчість в цілому інклюзивне суспільство та робота музичного терапевта Запропонувати способи застосування цих знань у навчанні дітей для підтримки потреб дітей у психічному здоров'ї.
По закінченні вивчення вибіркової дисципліни здобувач освіти буде	знати: - описання біо-психо-соціальної моделі для втручання; - походження та основні ознаки травми; - основні психотерапевтичні підходи до мистецької творчості; уміти: - пояснювати зв'язок між музикою, творчістю та психотерапією; - пояснювати зв'язок між музикою, творчим мистецтвом і психіатрією; - пояснювати зв'язок між музикою, творчим мистецтвом та інформованою допомогою при травмах; - описувати біо-психо-соціальну модель інформованої допомоги при травмах у музиці та творчому мистецтві; - розуміти, як вищезазначене (1-4) можна застосувати в

	освіті дітей для підтримки психічного здоров'я дітей; - прямо чи опосередковано (в залежності від місцезнаходження здобувача – онлайн чи можливість працювати наживо), практичного впровадження творчого мистецтва в освіту для підтримки потреб дітей у психічному здоров'ї.
Зміст навчальної дисципліни	<i>Тема 1. Оркестр дощового дня (Шу Чен Хоу)</i> Соціальні зв'язки 1 Соціальні зв'язки, зв'язок з громадою <i>Тема 2. Дитячий будинок (Сергій Жадан)</i> Соціальні зв'язки 2 Інтерсуб'єктивність, емпатія <i>Тема 3. Дейзі Джонс та Шістка (Тейлор Дженкінс Рід)</i> Когнітивна функція 1 Музичне пізнання <i>Тема 4. Чоловік, який сплутав свою дружину з капелюхом (Олівер Сакс)</i> Когнітивна функція 2 Пам'ять, увага, навчання <i>Тема 5. Складний дзвін (Сільвія Плат)</i> Психічне здоров'я 1 Тривога <i>Тема 6. Маленьке життя (Ханья Янагіхара)</i> Психічне здоров'я 2 Депресія <i>Тема 7. Алхімік (Пауло Коельо)</i> Психічне здоров'я 3 Стрес <i>Тема 8. Уроки дихання (Енн Тайлер)</i> Фізичне здоров'я 1 Життєво важливі показники: слух, серце, дихання, рух <i>Тема 9. Безболісна (Чана Стадлі)</i> Фізичне здоров'я 2 Ліквідація болю імунність як функція <i>Тема 10. Велорух (Юрій Макаліс, Марія Шевченко)</i> Музика, мистецтво та спорт <i>Тема 11. Кам'яна Аравія (Дана Спіотта)</i> Роль активного музичного творіння <i>Тема 12. Час свінг (Зейді Сміт)</i> Роль рецептивного слухання <i>Тема 13. Фінн (Джессіка Гадзіала)</i> Роль музичної терапії <i>Тема 14. Мондегрін: Пісні про смерть та кохання (Володимир Рафеско)</i> Роль музичної медицини
Види занять	Лекції, практичні й семінарські заняття, самостійна робота.
Методи навчання	Словесний метод (лекція, дискусія, тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань).

Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль: виконання самостійних робіт – складання презентацій, опрацювання літератури, написання академічного есе. Семестровий контроль: залік, який здійснюється за 100-бальною накопичувальною системою за результатами поточного контролю. Із критеріями оцінювання поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів здобувачів ознайомлюють на першому аудиторному занятті. Критерії оцінювання надано за посиланням: 2026-2027-Мистецтво і здоров'я-КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.docx - Google Документи Примітка: в навчанні є дві можливі траєкторії, які ви можете обрати. Перша траєкторія – ви відвідуєте онлайн/офлайн заняття за розкладом (1 раз на тиждень) і виконуєте завдання курсу. Друга траєкторія – ви відвідуєте онлайн-класи згідно з розкладом і берете участь у практичних заняттях в лікарні №25 (Харків, згідно Меморандуму про співпрацю). Відтак – менше письмових завдань і більше рефлексій.
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки Zoom, листування через чат в telegram, центр дистанційного навчання Moodle тощо. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Forneris, C.A., M.I. Butterfield & H.B. Bosworth. (2004). Physiological arousal among women veterans with and without posttraumatic stress disorder. <i>Mil. Med.</i> 169: 307–312. Buckley, T.C. & D.G. Kaloupek. (2001). A meta-analytic examination of basal cardiovascular activity in posttraumatic stress disorder. <i>Psychosom. Med.</i> 63: 585–594. Buckley, T.C., D. Holohan, J.L. Greif, et al. (2004). Twentyfour-hour ambulatory assessment of heart rate and blood pressure in chronic PTSD and non-PTSD veterans. <i>J. Trauma. Stress</i> 17: 163–171. Cardigan, M.E., N.A. Caruso, S.M. Haldeman, et al. (2001). The effects of music on cardiac patients on bed rest. <i>Prog. Cardiovasc. Nurs.</i> 16: 5–13.

	Denzin, N. (2006). Sociological Methods: A Sourcebook. Aldine Q3 Transaction. Osborne, N. (2009). Music for children in zones of conflict Q1 Q2 and post-conflict: a psychobiological approach. In Communicative Musicality. S. Malloch & C. Trevarthen, Eds.: 331–356. OUP.
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Мистецтво і здоров'я», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, протокол №8 від 25 березня 2026 року.